

VOORSTEL

zaaknummer: 398332
afdelingsnaam: BO/Advies
steller: Serge Kaan / Ada Alberts
onderwerp: Actualisatie Verordeningen Sociaal Domein

Voorstel

- 1) De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning 2018 vast te stellen
- 2) De Verordening jeugdhulp Gemeente Hilversum 2018 vast te stellen
- 3) De Verordening Sociaal Domein Gemeente Hilversum 2015, De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Hilversum 2015, de Verordening Jeugd Gemeente Hilversum 2015, in te trekken
- 4) Kennis te nemen van de inspraakreactie van de adviesraad Sociaal Domein

Samenvatting

In samenwerking met de andere gemeenten in de regio, zijn de verordeningen voor Jeugd en Wmo geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie en jurisprudentie, in het bijzonder de uitspraken van de Centrale raad van Beroep, zijn de verordeningen voor Jeugd en Wmo geactualiseerd.

De actualisatie van de Verordeningen heeft inhoudelijk geen grote gevolgen voor inwoners. De grootste wijziging is een verandering in de berekening van de eigen bijdrage, waardoor een deel van de inwoners een lagere eigen bijdrage zal gaan betalen. Het gaat om de groep mensen die door een combinatie van een hoger inkomen en zware (dure) ondersteuning nu een hoge eigen bijdrage moeten betalen.

De nu voorliggende Verordeningen zijn in samenspraak met onze inwoners, de adviesraad Sociaal Domein, de regiogemeenten en het Sociaal Plein tot stand gekomen. De adviesraad Sociaal Domein heeft positief geadviseerd en heeft aangegeven dat, op enkele uitzonderingen na, de tekst van de verordening goed leesbaar is.

Inleiding / Aanleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn de huidige verordeningen met betrekking tot de Wmo en de Jeugdwet van kracht. De verordeningen zijn door het Sociaal plein toegepast bij de verstrekking van voorzieningen in het kader van de Wmo of de Jeugdwet. Onze inwoners hebben gebruik gemaakt van de vele voorzieningen die op basis van de verordeningen worden verstrekt om deelname aan de maatschappij mogelijk maken.

De verordeningen zijn, onder druk van een late besluitvorming door het Rijk met betrekking tot de decentralisaties eind 2014 tot stand gekomen. Om te toetsen of de verordeningen aansluiten bij de huidige praktijk, hebben wij besloten de twee verordeningen te evalueren.

Naar aanleiding van de evaluatie zijn wij tot de conclusie gekomen dat de verordeningen bijstelling behoeven vanwege:

- de opgedane ervaringen van onze inwoners;
- de opgedane ervaring bij de gemeentelijke uitvoeringsdiensten;
- de maatschappelijke ontwikkelingen zoals wijziging in wet- en regelgeving en de jurisprudentie.

Daarnaast heeft de gemeenteraad op 24 februari 2016 de motie “Onderzoek naar gevolgen eigen bijdrage Wmo” aangenomen. Op 15 september 2016 is in de commissie Samenleving onder andere het rapport van de regio Gooi- en Vechtstreek (d.d. 21 juni 2016) over het onderzoek naar de eigen bijdrage in de Wmo besproken. Ook in het rapport van de Nationale Ombudsman (d.d. 23 maart 2016) zijn enkele knelpunten gesignaleerd aangaande eigen bijdrage Wmo. Deze knelpunten waren:

1. De informatievoorziening aan inwoners is moeilijk door de complexe methode van het innen van de eigen bijdrage.
2. Inwoners met een zwaardere beperking betalen meer eigen bijdrage dan mensen met een lichte beperking voor dezelfde soort ondersteuning. Door het hanteren van verschillende tarieven per soort ondersteuning betaalt een persoon met zware dagbesteding nu meer eigen bijdrage dan iemand met lichte dagbesteding.
3. De administratieve verwerking bij het CAK, aanbieders en gemeenten is complex door het hanteren van verschillende tarieven.

Naar aanleiding van de bespreking in de commissie Samenleving is door de wethouder toegezegd (T16/240) in overleg met de regio met een voorstel te komen met betrekking tot de eigen bijdrage in de zorg. Het voorstel voor de eigen bijdrage maakt integraal onderdeel uit van dit raadsvoorstel.

Het proces

Bovenstaande heeft aanleiding gegeven de Verordeningen Wmo en Jeugd regionaal te evalueren. Er is een ambtelijke werkgroep gestart die in eerste instantie is gestart met het ophalen, via een Samenkracht! bijeenkomst op 2 november 2016, van de knelpunten die onze inwoners en onze adviesraden ervaren.

De deelnemers aan de Samenkracht! bijeenkomst op 2 november 2016 benoemden een aantal verbeterpunten in de momenteel van kracht zijnde regelgeving. Naast het ophalen van de knelpunten bij onze inwoners zijn bij iedere afzonderlijke gemeente knelpunten in de uitvoering opgehaald. Ook zijn gedurende de bijna twee jaren diverse uitspraken gedaan door de Centrale Raad van Beroep die zijn meegenomen in de nu voorliggende geactualiseerde Verordeningen.

De geactualiseerde verordeningen zijn bekeken door de adviesraad Sociaal Domein van de Gemeente Hilversum. Naast enkele opmerkingen, die de gemeente in de voorliggende verordeningen heeft verwerkt, gaf de adviesraad een positief advies af. Zie hiervoor de bijlagen 1 en 2.

Samenvatting wijzigingen / uitkomsten evaluatie

- *Afschaffen procesverordening en nadere regels*

Eind 2014 heeft de gemeenteraad van de Gemeente Hilversum besloten één Verordening Sociaal Domein (procesverordening) vast te stellen die de integrale toegang regelde voor onder andere de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Uit de evaluatie is gebleken dat het werken met één “procesverordening” leidt tot onnodige bureaucratie. Daarom wordt voorgesteld de betreffende Verordening af te schaffen en de integrale aanpak te borgen in de uitvoering aan de hand van een specifieke Verordening voor jeugd en een specifieke verordening voor de Wmo. Integraal werken is niet afhankelijk van de keus voor al dan niet een “procesverordening”. Integraal werken is door de gemeentelijke uitvoeringspraktijk bereikt door kanteling van aanbodgericht naar vraaggericht werken: cultuuromslagtraject voor consulenten met opleiding, gekantelde werkinstructies, casusbesprekingen, intervisie etc.. In de afzonderlijke Verordeningen is vastgelegd dat het college borgt dat bij het verrichten van het onderzoek integraal wordt gekeken naar jeugdhulp, onderwijs, zorg, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen en waar nodig politie en justitie.

Verder zijn naar aanleiding van een aantal uitspraken van de Centrale Raad van Beroep ook de nadere regels, die voorheen door het college werden vastgesteld, afgeschaft.

Met andere woorden.

<i>Oud:</i>	<i>Nieuw:</i>
Procesverordening Sociaal Domein	-Vervallen-
Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Hilversum 2015	Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Hilversum 2018
Verordening Jeugdhulp Gemeente Hilversum 2015	Verordening jeugdhulp gemeente Hilversum 2018
Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Gemeente Hilversum 2015	-Vervallen-
Nadere regels Jeugdhulp Gemeente Hilversum 2015	-Vervallen-

- *Eigen bijdrage Wmo*

De nieuw vast te stellen Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Hilversum 2018 (hierna Verordening Wmo 2018) bevat een aantal beleidsmatige keuzes met betrekking tot de eigen bijdrage systematiek Wmo. Naast de landelijke wijzigingen eigen bijdrage Wmo, die per 1 januari 2017 zijn ingevoerd is in bijgaande Verordening een keuze gemaakt om de eigen bijdrage systematiek te vereenvoudigen en een oplossing te vinden voor zorgmijding in relatie tot de eigen bijdrage per 1 januari 2018.

Vereenvoudiging:

Het voorstel is om het laagste tarief van huishoudelijke hulp à € 25 te hanteren voor het innen van de eigen bijdrage voor begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf. Door het vereenvoudigen van de systematiek van de eigen bijdrage worden de volgende knelpunten opgelost:

1. De informatievoorziening aan inwoners is moeilijk door de complexe methode van het innen van de eigen bijdrage. De nationale ombudsman heeft dit knelpunt ook benoemd in zijn onderzoeksrapport naar eigen bijdrage heffing.

2. Inwoners met een zwaardere beperking betalen meer eigen bijdrage dan mensen met een lichte beperking voor dezelfde soort ondersteuning. Door het hanteren van verschillende tarieven per soort ondersteuning betaalt een persoon met zware dagbesteding nu meer eigen bijdrage dan iemand met lichte dagbesteding.

3. De administratieve verwerking bij het CAK, aanbieders en gemeenten is complex door het hanteren van verschillende tarieven.

Zorgmijding:

Verder is rondom zorgmijding en de eigen bijdrage het volgende geregeld in de Verordening.

Geen eigen bijdrage wordt opgelegd bij bepaalde vormen van bemoeizorg voor maatschappelijke zorgdoelgroepen. Het gaat om de doelgroepen, bij wie zorgmijding leidt tot maatschappelijke uitval, of deze in stand houdt. Het betreft de volgende vormen van bemoeizorg:

- a. Bemoeizorg met vermoeden van verslavingsproblematiek of GGZ problematiek
- b. Consultatie & Advies vraag vanuit de uitvoeringsdienst t.b.v. verslavingsproblematiek of GGZ problematiek
- c. Advies bij Methadonverstrekking
- d. Begeleiding naasten waaronder mantelzorgers t.b.v. omgang verslavingsproblematiek
- e. Administratieve ondersteuning bij aanhoudende verslavingsproblematiek
- f. Begeleidingstraject daklozenopvang met uitzondering van de eigen bijdrage voor de opvang zelf die door de opvang organisatie wordt geïnd.
- g. Ambulant begeleidingstraject vrouwenopvang met uitzondering van de eigen bijdrage voor de opvang zelf die door de opvang organisatie wordt geïnd.

Tot slot kunnen er zich situaties voordoen waarbij het in eerste instantie innen van een eigen bijdrage onwenselijk is. In de Verordening is geregeld dat het college kan besluiten om een individuele cliënt geen eigen bijdrage op te leggen als het opleggen van een eigen bijdrage leidt tot zorgmijding. Zorgmijding kan ongewenst zijn wanneer voor een cliënt de volgende voorwaarden gelden:

- De cliënt zou na het gesprek met de gemeente recht hebben gehad op een (maatwerk)voorziening en,
- De cliënt maakt geen gebruik van de ondersteuning die via de gemeente wordt geboden én
- De cliënt krijgt/regelt niet op een andere wijze adequate ondersteuning.
- Door niet de ondersteuning te accepteren een situatie kan ontstaan waardoor de benodigde zorg en de lichamelijke dan wel psychische problematiek zal toenemen.

Bovenstaande is niet limitatief en zal altijd op basis van maatwerk worden afgewogen.

- **Weigeringsgronden**

De Verordening maatschappelijke ondersteuning bevat een artikel met weigeringsgronden voor maatwerkvoorzieningen. In de Verordening jeugdhulp is een paragraaf met criteria voor toekenning en weigering voor een individuele voorziening jeugdhulp opgenomen. Dit biedt inwoners meer inzicht in de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om voor een individuele maatwerkvoorziening in aanmerking te komen. Het biedt de gemeentelijke uitvoeringsdiensten een concreet handvat voor de afweging die ten grondslag ligt aan toekenning of weigering van een voorziening. Eén en ander conform de verplichtingen vanuit Jurisprudentie maar met inachtneming van individueel maatwerk.

- Persoonsgebonden budget (Pgb)

Een pgb is een individuele voorziening die kan worden verstrekt in het kader van de Wmo en de Jeugdwet om inwoners de mogelijkheid te geven zelf hun zorg in te kopen. Keuzevrijheid, het gelijkheidsbeginsel, maatwerk en een heldere regeling zijn leidende uitgangspunten voor de beleidskeuzes die ten grondslag liggen aan de systematiek voor het persoonsgebonden budget (pgb) in de geactualiseerde regelgeving Jeugd en Wmo. In de geactualiseerde Jeugd en Wmo regelgeving zijn enkele wijzigingen doorgevoerd om de uitgangspunten rondom het vaststellen van het bedrag van pgb te wijzigen.

Doel

De rechten en plichten van inwoners bij verstrekking van de individuele voorzieningen Wmo en Jeugd zijn inzichtelijk.

Het Sociaal Plein kan op basis van een heldere en juridisch houdbare regeling de verstrekking van de individuele maatwerkvoorzieningen effectief en efficiënt uitvoeren.

Inwoners die zware ondersteuning nodig hebben, worden niet zwaarder belast met een eigen bijdrage dan inwoners die relatief lichte ondersteuning nodig hebben.

Argumenten

- 1.1. Met het vaststellen van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018 wordt voldaan aan de wettelijke verplichting een geactualiseerde Verordening wet maatschappelijke ondersteuning te hebben.
- 1.2. Met het vaststellen van de Verordening wet maatschappelijke ondersteuning 2018 wordt nader uitvoering gegeven aan het borgen van de integrale aanpak, het conform jurisprudentie uitvoering geven aan de landelijke regels rondom Persoonsgebonden budgetten, de knelpunten rondom eigen bijdrage Wmo en zorgmijding op te lossen en duidelijkheid te geven aan inwoners rondom weigeringsgronden Wmo.
- 2.1. Met het vaststellen van de Verordening jeugdhulp gemeente Hilversum 2018 wordt voldaan aan de wettelijke verplichting een geactualiseerde Verordening Jeugdhulp te hebben;
- 2.2. Met het vaststellen van de Verordening jeugdhulp 2018 wordt nader uitvoering gegeven aan het borgen van de integrale aanpak, het conform jurisprudentie uitvoering geven aan de landelijke regels rondom Persoonsgebonden budgetten en duidelijkheid te geven aan inwoners rondom weigeringsgronden Wmo.
- 3.1. De betreffende Verordeningen met het vaststellen van de nieuwe Verordeningen Wmo en Jeugd zijn verouderd vanwege opgedane ervaringen van onze inwoners, opgedane ervaringen bij de gemeentelijke uitvoeringsdiensten en de maatschappelijke ontwikkelingen zoals wijziging van wet- en regelgeving en jurisprudentie.

Kanttekeningen

De Adviesraad Sociaal Domein heeft positief gereageerd op de voorliggende voorzieningen.

Financiën

De voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de eigen bijdrage Wmo zijn cijfermatig verwerkt in zowel de Kadernota 2017 als de Programmabegroting 2018 als € 150.000 lagere inkomsten Eigen Bijdrage. Dit is circa 8,3% van de begrote eigen bijdrage WMO 2017 (excl. Beschermd wonen). Het betreft een inschatting want het precieze financiële effect van deze maatregel is niet uit te rekenen omdat gemeenten geen toegang hebben tot de inkomensgegevens van inwoners die een eigen bijdrage betalen.

De voorgestelde wijzigingen rondom het PGB voor Jeugd leiden tot een nadeel kleiner dan € 50.000. De Programmabegroting 2018 is hiervoor reeds aangepast.

Uitvoering

Na het vaststellen en intrekken van de Verordeningen worden de Verordeningen gepubliceerd.

Na het besluit van de gemeenteraad volgen er nog enkele beleidsregels Wmo en Jeugd die aan het college zullen worden voorgelegd.

Na vaststelling wordt er op advies van de Adviesraad Sociaal Domein een publieksvriendelijke versie uitgewerkt.

Datum	Wie	Wat
17 oktober 2017	College	Verordeningen ter advisering aan de commissie Samenleving en ter vaststelling aan de gemeenteraad aanbieden
15 november 2017	Commissie samenleving	Ter advisering aan de gemeenteraad
6 december 2017	Gemeenteraad	Vaststellen
December 2017	Bekendmaking verordeningen en beleidsregels. Implementatie sociaal plein.	

Bijlagen

1. De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Hilversum 2018
2. De Verordening jeugdhulp Gemeente Hilversum 2018
3. Brief advies verordeningen Wmo Adviesraad Sociaal Domein
4. Brief advies verordeningen Jeugdwet Adviesraad Sociaal Domein
5. Reactiematrix college op het advies Wmo van de Adviesraad Sociaal Domein
6. Reactiematrix college op het advies Jeugdwet van de Adviesraad Sociaal Domein

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes